

F. t. l. vedr. beskyttelse af havmiljøet m.v.

der foreslås derfor indsat en bestemmelse om skærpede bøder.

Det er vurderingen, at et rederi sparer betydelige beløb ved at bortskaffe olien på ulovlig vis. Særligt tidsbesparelsen ved ikke at anvende modtageanlæg, men i stedet at holde skibet i drift, antages at have den helt store økonomiske betydning for rederiet. Udover de rene afleveringsomkostninger indgår tillige tidsbesparelsen ved ikke at benytte havnens modtageordning. Anvendelsen af modtageanlæg i havn kræver et tidsforbrug på alt fra 1 time til 2 - 3 døgn. Der kan ikke gives retningslinier for et skibs driftstab pr. døgn, idet dette afhænger af skibets type, besætningens størrelse og finansieringen af skibet.

Den samlede miljøbelastning i forbindelse med ulovlige olieudledninger hidrører overvejende fra mindre olieudtømninger (under 1000 liter). Der er derfor også ved mindre udtømninger behov for en effektiv og mærkbar bøde. Det bemærkes, at der i den svenske Betænkning "At komma åt oljeutsläppen" Betänkande av Olieutsläppsutredningen SOU 1998:158, side 450, fremføres samme synspunkt.

Ved fastsættelsen af bødens størrelse bør der tages hensyn til den relative miljøbelastning målt i liter uledt olie. I den forbindelse foreslås et vejledende bødeniveau, hvorefter der ved udtømninger på ca. 500 liter fastsættes en bøde på 25.000 kr., for udtømninger på ca. 1000 liter fastsættes bøden til 50.000 kr., og for udtømninger på ca. 10.000 liter fastsættes bøden til 100.000 kr. Udtømninger af olie på havet på under ca. 50 liter har hidtil ikke været strafforfulgt, og dette bør også fremover være bagatelgrænsen. Bagatelgrænsen gælder dog ikke for olieudtømninger i havne, hvilket skyldes, at selv mindre udledninger i en havn - der kun har begrænset vandudskiftning - kan have lokale miljømæssige konsekvenser. Ved olieudledninger uden for de angivne positioner forudsættes bøden fastsat forholdsmæssigt i forhold til den udtømte mængde olie til et passende rundt beløb, dog minimum 15.000 kr.

Bødestørrelsen vil kunne justeres i op- og nedadgående retning, hvis der foreligger skærpene eller formildende omstændigheder. Hvis rederiet har opnået en særlig stor økonomisk besparelse ved ikke at gå i havn og aflevere olieaffaldet på lovlig vis, kan dette medføre en forhøjelse af bøden. Ved fastsættelsen af bødestørrelsen bør i øvrigt bl. a. følgende faktorer indgå: Graden af tilregnelser, den skete miljøskade og eventuelle tidligere lovovertrædelser af lignende karakter. De nævnte hensyn er ikke nødvendigvis udtømmende, og det angivne niveau er alene vejledende

for domstolene og vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning.

Der kan eventuelt udarbejdes mere detaljerede interne retningslinier til brug for den administrative myndigheds bødefastsættelse. Retningslinierne vil naturligvis skulle justeres i lyset af eventuelle domme på området.

Til nr. 3

Bestemmelsen er en konsekvens af den foreslåede bestemmelse i nr. 2. (§ 59).

Til nr. 4

Der henvises til bemærkningerne til nr. 2 ovenfor.

Til nr. 5

Det foreslås, at Forsvarsministeren eller den, han bemyndiger dertil, får hjemmel til at foretage ransagning af skibe med henblik på at udtage de nødvendige olieprøver fra skibets tanke/maskinrum m.v. som led i en egentlig strafferetlig forfølgning. Med hensyn til fremgangsmåden ved iværksættelse af sådanne undersøgelser m.v. kan dette kun gennemføres i overensstemmelse med reglerne i retsplejeloven. Undersøgelse m.v. må herefter kun foretages, såfremt der er rimelig grund til antage, at der er sket en ulovlig olieudtømning. Iværksættelse af undersøgelse efter bestemmelsen forudsætter en retskendelse, medmindre øjemedet ellers ville forspildes. Ved undersøgelse af skibe til søs vil denne betingelse i praksis formentlig næsten altid være opfyldt. Er undersøgelsen foretaget uden forudgående retskendelse, skal sagen forelægges for retten inden 24 timer, hvis den person, indgrebet retter sig imod, anmoder om det, jf. retsplejelovens § 796, stk. 3. Er undersøgelsen ikke foretaget af politiet, må 24 timers-fristen regnes, fra sagen er overgivet til politiet, jf. princippet i retsplejelovens § 807 a om privates foreløbige beslaglæggelse. Ransagning af skibe i havn vil kun undtagesvis kunne foretages af Forsvarsministeren - nemlig i den situation, hvor skibet må antages at forlade havnen, inden politiet kan komme til stede.

Det bemærkes, at de beføjelser, der med bestemmelsen foreslås tillagt forsvarsministeren, må antages at være parallelle til de beføjelser, Søværnet har i dag i henhold til anordning nr. 513 af 2. oktober 1940. Denne anordning gælder imidlertid kun på søterritoriet og ikke i den eksklusive økonomiske zone. Det er tanken, at forsvarsministerens beføjelser efter bestemmelsen også skal gælde i den eksklusive økonomiske zone. Der er således tale om en udvidelse af forsvarsministerens beføjelser. Det er tanken at henlægge be-